

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL MOKYMO SI KRYPTIŲ PASIRINKIMO GALIMYBIŲ DIDINIMO 14–19
METŲ MOKINIAMS MODELIO APRAŠO PATVIRTINIMO**

2008 m. kovo 15 d. Nr. ISAK-715
Vilnius

Igyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1020 (Žin., 2006, Nr. 112-4273), 2 lentelės „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos išsipareigojimų įgyvendinimo priemonės“ 118 punktą ir Bendrojo lavinimo ugdymo turinio formavimo, vertinimo, atnaujinimo ir diegimo strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. ISAK-970 (Žin., 2007, Nr. 63-2440), priedo 2.6 punktą,

t v i r t i n u Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašą (pridedama).

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRĖ

ROMA ŽAKAITIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu
Nr. ISAK-715

**MOKYMO SI KRYPTIŲ PASIRINKIMO GALIMYBIŲ DIDINIMO 14–19 METŲ
MOKINIAMS MODELIO APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašas (toliau – Modelio aprašas) nustato mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio (toliau – Modelio) tikslą, uždavinius, reglamentuoja 9–12 (gimnazijų I–IV) klasių mokinių mokymosi kryptių pasirinkimo galimybes ir jų įgyvendinimą mokykloje.

2. Modelio apraše vartojamos sąvokos:

Į praktinę veiklą orientuotas dalyko modulis – pagrindinio ugdymo programos antrosios dalies iš anksto apibrėžta, savarankiška, ne mažesnės kaip 17 valandų trukmės privalomojo dalyko (lietuvių kalbos (gimtosios arba valstybinės), užsienio kalbų, matematikos, gamtos mokslų, geografijos, istorijos) programos į praktinę veiklą orientuota dalis, integruojanti tinkamą technologinio ugdymo, meninio ugdymo programų turinį, tyrimus, kūrybinius darbus.

Mokymosi kryptis – mokinio pasirinktų privalomųjų dalykų modulių, programų, mokymosi būdų visuma, atitinkanti jo asmenines stiprybes, laukiamus mokymosi pasiekimus, tolesnio mokymosi ir profesijos įgijimo siekius.

Mokymosi pasiekimų lygis – mokinio įgytos žinios, supratimas ir gebėjimai, atitinkantys dalyko bendrojoje programoje nustatytus kriterijus.

Ugdymo turinio individualizavimas ir diferencijavimas – ugdymo turinio pritaikymas mokytis ir ugdytis atsižvelgiant į atskiro mokinio ir mokinių grupės mokymosi

poreikius ir polinkius.

II. MODELIO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

3. Tikslas – siekiant visų 9–12 (gimnazijų I–IV) klasių mokinių lygių mokymosi galimybių ir ugdymo kokybės, užtikrinti jiems mokymosi krypties pasirinkimo galimybes.

4. Uždaviniai:

4.1. pasiūlyti įvairesnes ir kryptingesnes dalykų ir dalykų modulių programas 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse;

4.2. lanksčiau organizuoti 9–10 (gimnazijų I–II) klasių mokinių ugdymo procesą;

4.3. mokiniams, kurie mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, sudaryti galimybes tęsti pasirinktas programas ir modulius.

III. MOKYMOŠI KRYPČIŲ PASIRINKIMO GALIMYBĖS

5. 9–10 (gimnazijų I–II) klasių mokiniams, kurie susiduria su sunkumais siekdami lietuvių kalbos (gimtosios arba valstybinės), užsienio kalbų, matematikos, gamtos mokslų, geografijos, istorijos dalykų patenkinamo mokymosi pasiekimų lygio, sudaromos galimybės rinktis:

5.1. šių dalykų į praktinę veiklą orientuotus modulius, nedidinant bendruosiuose ugdymo planuose dalykams skiriamo minimalaus savaitinių pamokų skaičiaus. Mokydamiesi pagal į praktinę veiklą orientuotų modulių programas, mokiniai atlieka dalyko užduotis, integruojančias tinkamą technologinio, meninio ugdymo programų turinį, įsitraukia į aktyvų mokymąsi, pasiekia patenkinamą ir pagal individualias galimybes stengiasi pasiekti pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį;

5.2. daugiau savaitinių pamokų mokytis pagal pasirinktą technologijų programą ar programas;

5.3. vietoj dailės ir muzikos dalykų pasirinkti integruotą meninio ugdymo programą (dailė, muzika, teatras, šokis);

5.4. daugiau savaitinių pamokų mokytis kūno kultūros programą pasirinkus jos modulius, kaip antai: varžybų organizavimas ir teisėjavimas, sveika gyvensena, neolimpinės sporto šakos, kitus.

6. 9–10 (gimnazijų I–II) klasių mokiniams, kurie sėkmingai siekia pagrindinio bei aukštesniojo lietuvių kalbos (gimtosios ar valstybinės), užsienio kalbų, matematikos, gamtos mokslų, geografijos, istorijos dalykų mokymosi pasiekimų lygių, sudaromos galimybės rinktis:

6.1. šių dalykų į praktinę veiklą orientuotus modulius, nedidinant bendruosiuose ugdymo planuose dalykams skiriamo minimalaus savaitinių pamokų skaičiaus. Mokydamiesi pagal modulių programas mokiniai pagerina tyrimų, kūrybingo žinių taikymo, su gyvenimo praktika susijusių problemų sprendimo gebėjimus;

6.2. dalykų ir modulių programas, numatytas 5.2, 5.3, 5.4 punktuose.

7. 11 (gimnazijų III) klasių mokiniai, rinkdamiesi lietuvių kalbos (gimtosios ar valstybinės), užsienio kalbų, matematikos, gamtos mokslų, geografijos, istorijos dalykų bendrąjį ar išplėstinį kursą, atsižvelgia į šių dalykų mokymosi pasiekimų lygį (pagal pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo įvertinimus ir metinius įvertinimus). Mokiniai, pasiekę dalykų pagrindinį ar aukštesnįjį pasiekimų lygį, gali rinktis atitinkamų dalykų išplėstinio kurso programas.

8. 11 (gimnazijų III) klasių mokiniams, pasirinkusiems lietuvių kalbos (gimtosios ar valstybinės), užsienio kalbų, matematikos, gamtos mokslų, geografijos ar istorijos dalykų bendruosius kursus, mokykla siūlo ne mažiau kaip dviejų meninio ugdymo dalykų (fotografijos, grafinio dizaino, kino ir vaizduojamojo meno, kompiuterinių muzikos technologijų, dailės, muzikos, teatro, šokio) ir dviejų technologinio ugdymo dalykų (turizmo

ir mitybos technologijų, tekstilės ir aprangos technologijų, statybos ir medžio apdirbimo technologijų, taikomojo meno, amatų ir dizaino technologijų, verslo ir vadybos technologijų) programų, bendrosios kūno kultūros programos išplėstinius kursus.

9. 11–12 (gimnazijų III–IV) klasių mokiniams meninio ugdymo, technologinio ugdymo programos, kūno kultūros programos moduliai siūlomi atsižvelgiant į ankstesnį pasirinkimą:

9.1. mokiniams, kurie 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse mokėsi pagal mitybos programą, siūloma rinktis turizmo ir mitybos technologijų programą; tiems, kurie mokėsi pagal tekstilės programą – tekstilės ir aprangos technologijų programą; pagal konstrukcinių medžiagų programą – statybos ir medžio apdirbimo technologijų programą; pagal dizaino ir technologijų programą – taikomojo meno, amatų ir dizaino technologijų programą. Verslo ir vadybos technologijų programą mokiniai gali rinktis neatsižvelgdami į tai, pagal kokią technologijų programą buvo mokėsi prieš tai;

9.2. mokiniams, kurie 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse mokėsi pagal integruotą meninio ugdymo programą, siūloma rinktis fotografijos, grafinio dizaino, kino ir vaizduojamojo meno, kompiuterinių muzikos technologijų programas. Mokiniai gali rinktis ir kitas meninio ugdymo programas (dailę, muziką, šoki, teatrą);

9.3. tęsti 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse pasirinktus kūno kultūros programos modulius.

10. 11–12 (gimnazijų III–IV) klasėse pasirinktos technologijų, menų programos, kūno kultūros programos moduliai turi padėti mokiniams geriau atskleisti savo galimybes, pasirengti tolesniam mokymuisi siekiant įgyti norimą profesiją. Mokiniai, pasirinkusiam ir baigusiam technologijų dalyko programos išplėstinį kursą, technologijų programos moduliai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti įskaitomi mokyklose, vykdančiose profesinio mokymo programas.

IV. MODELIO ĮGYVENDINIMAS MOKYKLOSE

11. Lietuvių kalbos (gimtosios ar valstybinės), užsienio kalbų, matematikos, gamtos mokslų, geografijos, istorijos dalykų moduliai pagal atnaujintas dalykų bendrąsias programas ir jose apibrėžtus reikalavimus pasiekimų lygiams nuo 2008–2009 mokslo metų įgyvendinami 9-osiose (gimnazijų I) klasėse.

12. Rengiant pagrindinio ugdymo programos antrosios dalies lietuvių kalbos (gimtosios ar valstybinės), užsienio kalbų, matematikos, gamtos mokslų, geografijos, istorijos dalykų modulių programas vadovaujamosi dalykų bendrosiomis programomis.

13. Į praktinę veiklą orientuotam dalyko moduliui mokytis skiriama viena savaitinė dalyko pamoka iš minimalaus dalykui skiriamo pamokų skaičiaus. Mobiliosioms grupėms naudojamos bendruosiuose ugdymo planuose numatytos mokyklos nuožiūra skirstomos valandos.

14. 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse dalykų, kurių minimalus savaitinių pamokų skaičius yra 3–4 per dvejus metus, dalykų mokymas gali būti intensyvinamas, t. y. per pasirinktą laikotarpį, pavyzdžiui, pusmetį ar metus, skiriama daugiau pamokų per savaitę vienam dalykui, o paskui – kitam. Mokinys gali keisti modulį, jei modulio programa neatitinka jo poreikių ar gebėjimų.

15. Jeigu dėl mažo 9–10 (gimnazijų I–II) klasių mokinių skaičiaus mobiliųjų grupių į praktinę veiklą orientuotiems moduliams įgyvendinti negalima sudaryti, dalyko, į kurį integruotas tinkamas technologinio ugdymo, meninio ugdymo programų turinys, mokoma dirbant su projektais arba toje pačioje pamokoje teikiant mokiniams atitinkamas individualias arba grupines užduotis.

16. Į praktinę veiklą orientuotų dalyko modulių mokymosi rezultatai vertinami taikant formuojamąjį vertinimą, kontrolinius darbus, kurie atliekami mokantis pagal likusią dalyko programos dalį.

17. Dalykų moduliams ir projektams įgyvendinti mokykla pritaiko pamokų tvarkaraštį: gretina po dvi to paties dalyko pamokas, sujungia skirtingų dalykų pamokas, jų turinį

integruoja.

18. 9-ojoje (gimnazijų I) klasėje mokyti technologijų dalyko pradama pagal privalomą integruoto technologijų kurso programą, skirtą padėti mokiniams patraukliais būdais (pavyzdžiui, susipažįstant su technologijomis darbo vietose) apsispręsti dėl konkrečios technologijų programos pasirinkimo.

19. Jeigu mokinys planuoja laikyti dailės ar muzikos brandos egzaminą, 9–10-osiose (gimnazijų I–II) klasėse jam rekomenduojama rinktis ne integruotą meninio ugdymo programą, o muzikos ir dailės dalykus.

20. Klasių vadovai, kiti mokyklos vadovo paskirti darbuotojai informuoja ir konsultuoja 9–12-ųjų (gimnazijų I–IV) klasių mokinius, jų tėvus (tėvius, rūpintojus) dėl dalykų programų, modulių pasirinkimo, paaiškina, kaip tai padės pažinti ir atskleisti savo galimybes, siekti geresnių mokymosi rezultatų, pasirinkti vidurinio ugdymo programos dalykų programas ir kursus, norimą profesiją.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Vadovaujantis Modelio aprašu atnaujinami bendrieji ugdymo planai, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų programos, kvalifikacijos tobulinimo programos, kiti ugdymo turinį reglamentuojantys teisės aktai.

22. Steigėjas (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kito švietimo teikėjo), mokykla įgyvendina Modelio aprašą vykdydamos Bendrojo lavinimo ugdymo turinio formavimo, vertinimo, atnaujinimo ir diegimo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gegužės 23d. Nr. ISAK-970 (Žin., 2007, Nr. 63-2440), numatytas funkcijas ugdymo turinio procese.

23. Siekiant gerinti ugdymo kokybę ir užtikrinti bendrojo ugdymo atitiktį besikeičiantiems visuomenės poreikiams, mokinių mokymosi kryptių pasirinkimo galimybės toliau bus didinamos:

23.1. siejant dalykų kursų pasirinkimo galimybes su mokymosi rezultatais;

23.2. sudarant mokiniams galimybes mokytis pagal išlyginamuosius dalykų modulius ar išlyginamojoje klasėje ir taip pagerinti žemus pagrindinio išsilavinimo rezultatus;

23.3. tobulinant pagrindinio ir vidurinio ugdymo apibendrinamojo vertinimo sistemą: lanksčiai fiksuojant rezultatus, juos naudojant mokinių motyvavimui mokytis pagal savo poreikius ir polinkius, sudarant geresnes galimybes tęsti nutrauktą mokymąsi ar keisti mokymosi kryptį;

23.4. mokinių mokymosi pasirinkimo galimybių didinimą siejant su darbo rinka ir profesijomis, siūlant jiems atitinkamus kursus ir modulius, sudarant galimybes susipažinti su darbo vietomis, atlikti mokymo(si) užduotis ir išbandyti save darbo veikloje; tobulinant profesinį informavimą ir konsultavimą;

23.5. sukuriant savivaldybėje mokymosi programų ir programų modulių tinklus, didinančius galimybes rinktis mokymosi kryptį akademinį polinkį ir į praktinę veiklą linkusiems mokiniams;

23.6. sukuriant lanksčią perėjimo iš vienos mokyklos, vienos ugdymo programos į kitą sistemą;

23.7. parengiant pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašus, kuriuose būtų išsamiau išdėstyti mokymosi kryptių pasirinkimo principai ir jo įgyvendinimas.
